

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

|| ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಸೀತಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಸೋಽನಂಗೀಕರಣಂ ರಾಕ್ಷಸೀಕರ್ತೃಕಂ ತಸ್ಯಾ
ಭರ್ತ್ಸನಂ ಚ

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಸಮಸ್ತಾಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ |
ಪರುಷಂ ಪರುಷಾನರ್ಹಾಮೂಚುಸ್ತದ್ವಾಕ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ || 5.24.1 ||

ಕಿಂ ತ್ವಮಂತಃಪುರೇ ಸೀತೇ ಸರ್ವಭೂತಮನೋರಮೇ |
ಮಹಾರ್ಹಶಯನೋಪೇತೇ ನ ವಾಸಮನುಮನ್ಯಸೇ || 5.24.2 ||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಸ್ಯೈವ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ |
ಪ್ರತ್ಯಾಹರ ಮನೋ ರಾಮಾನ್ವೈವಂ ಜಾತು ಭವಿಷ್ಯತಿ || 5.24.3 ||

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಸುಭೋಕ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಂ |
ಭರ್ತಾರಮುಪಸಂಗಮ್ಯ ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಂ || 5.24.4 ||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಂ ತಂ ತು ರಾಮಮಿಚ್ಛಸಿ ಶೋಭನೇ |
ರಾಜ್ಯಾದ್ ಭ್ರಷ್ಟಮಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿಕ್ಲವಂತಮನಿಂದಿತೇ || 5.24.5 ||

ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಾ |
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 5.24.6 ||

ಯದಿದಂ ಲೋಕವಿದ್ವಿಷ್ಟಮುದಾಹರತ ಸಂಗತಾಃ |
ನೈತನ್ಮನಸಿ ವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಕಿಲ್ವಿಷಂ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ || 5.24.7 ||

ನ ಮಾನುಷೀ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ |
ಕಾಮಂ ಖಾದತ ಮಾಂ ಸರ್ವಾ ನ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವೋ ವಚಃ || 5.24.8 ||

ದೀನೋ ವಾ ರಾಜ್ಯಹೀನೋ ವಾ ಯೋ ಮೇ ಭರ್ತಾ ಸ ಮೇ ಗುರುಃ |
ತಂ ನಿತ್ಯಮನುರಕ್ತಾಸ್ಮಿ ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಂ ಸುವರ್ಚಲಾ || 5.24.9 ||

ಯಥಾ ಶಚೀ ಮಹಾಭಾಗಾ ಶಕ್ರಂ ಸಮುಪತಿಷ್ಠತಿ |
ಅರುಂಧತೀ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ರೋಹಿಣೀ ಶಶಿನಂ ಯಥಾ || 5.24.10 ||

ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ ಯಥಾಗಸ್ತ್ರಂ ಸುಕನ್ಯಾ ಚ್ಯವನಂ ಯಥಾ |
ಸಾವಿತ್ರೀ ಸತ್ಯವಂತಂ ಚ ಕಪಿಲಂ ಶ್ರೀಮತೀ ಯಥಾ || 5.24.11 ||

ಸೌದಾಸಂ ಮದಯಂತೀವ ಕೇಶಿನೀ ಸಗರಂ ಯಥಾ |
ನೈಷಧಂ ದಮಯಂತೀವ ಭೈಮೀ ಪತಿಮನುವ್ರತಾ || 5.24.12 ||

ತಥಾಹಮಿಕ್ಷ್ಣಾಕುವರಂ ರಾಮಂ ಪತಿಮನುವ್ರತಾ |
ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಚಿತಾಃ |
ಭರ್ತ್ಸಯಂತಿ ಸ್ಮ ಪರುಷೈರ್ವಾಕ್ಯೈ ರಾವಣಚೋದಿತಾಃ || 5.24.13 ||

ಅವಲೀನಃ ಸ ನಿರ್ವಾಕ್ಯೋ ಹನುಮಾನ್ ಶಿಂಶಪಾದ್ಯುಮೇ |
ಸೀತಾಂ ಸಂತರ್ಜಯಂತೀಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೀರಶೃಣೋತ್ ಕಪಿಃ || 5.24.14 ||

ತಾಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಂರಬ್ಧಾ ವೇಪಮಾನಾಂ ಸಮಂತತಃ |
ಭೃಶಂ ಸಂಲಿಲಿಹುರ್ದೀಪ್ತಾನ್ ಪ್ರಲಂಬಾನ್ ದಶನಚ್ಛದಾನ್ || 5.24.15 ||

ಊಚುಶ್ಚ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಶು ಪರಶ್ವಧಾನ್ |
ನೇಯಮರ್ಹತಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಂ || 5.24.16 ||

ಸಾ ಭರ್ತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಭೀಮಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವರಾಂಗನಾ |
ಸಾ ಬಾಷ್ಪಮಪಮಾರ್ಜಂತೀ ಶಿಂಶಪಾಂ ತಾಮುಪಾಗಮತ್ || 5.24.17 ||

ತತಸ್ತಾಂ ಶಿಂಶಪಾಂ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸಮಾವೃತಾ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ತಸ್ಥೌ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾ || 5.24.18 ||

ತಾಂ ಕೃಶಾಂ ದೀನವದನಾಂ ಮಲಿನಾಂಬರವಾಸಿನೀಂ |
ಭರ್ತ್ಸಯಾಂಚಕ್ರೀ ಭೀಮಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತಾಃ ಸಮಂತತಃ || 5.24.19 ||

ತತಸ್ತು ವಿನತಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಭೀಮದರ್ಶನಾ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ಕುಪಿತಾಕಾರಾ ಕರಾಲಾ ನಿರ್ಣತೋದರೀ || 5.24.20 ||

ಸೀತೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೇತಾವದ್ ಭರ್ತುಃ ಸ್ನೇಹಃ ಪ್ರದರ್ಶಿತಃ |
ಸರ್ವತ್ರಾತಿಕೃತಂ ಭದ್ರೇ ವ್ಯಸನಾಯೋಪಕಲ್ಪತೇ || 5.24.21 ||

ಪರಿತುಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಾನುಷಸ್ತೇ ಕೃತೋ ವಿಧಿಃ |
ಮಮಾಪಿ ತು ವಚಃ ಪಥ್ಯಂ ಬ್ರುವಂತ್ಯಾಃ ಕುರು ಮೈಥಿಲಿ || 5.24.22 ||

ರಾವಣಂ ಭಜ ಭರ್ತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ |
ವಿಕ್ರಾಂತಮಾಪತಂತಂ ಚ ಸುರೇಶಮಿವ ವಾಸವಂ || 5.24.23 ||

ದಕ್ಷಿಣಂ ತ್ಯಾಗಶೀಲಂ ಚ ಸರ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಂ |
ಮಾನುಷಂ ಕೃಪಣಂ ರಾಮಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಶ್ರಯ || 5.24.24 ||

ದಿವ್ಯಾಂಗರಾಗಾ ವೈದೇಹಿ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |
ಅದ್ಯಪ್ರಭೃತಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಶ್ವರೀ ಭವ || 5.24.25 ||

ಅಗ್ನೇಃ ಸ್ವಾಹಾ ಯಥಾ ದೇವೀ ಶಚೀ ವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಶೋಭನೇ |
ಕಿಂ ತೇ ರಾಮೇಣ ವೈದೇಹಿ ಕೃಪಣೇನ ಗತಾಯುಷಾ || 5.24.26 ||

ಏತದುಕ್ತಂ ಚ ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಯದಿ ತ್ವಂ ನ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಅಸ್ಮಿನ್ ಮುಹೂರ್ತೇ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ವಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಂ || 5.24.27 ||

ಅನ್ಯಾ ತು ವಿಕಟಾ ನಾಮ ಲಂಬಮಾನಪಯೋಧರಾ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ಕುಪಿತಾ ಸೀತಾಂ ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ತರ್ಜತೀ || 5.24.28 ||

ಬಹುನ್ಯಪ್ರತಿರೂಪಾಣಿ ವಚನಾನಿ ಸುದುರ್ಮತೇ |
ಅನುಕ್ರೋಶಾನ್ಮೃದುತ್ವಾಚ್ಚ ಸೋಢಾನಿ ತವ ಮೈಥಿಲಿ || 5.24.29 ||

ನ ಚ ನಃ ಕುರುಷೇ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಂ ಕಾಲಪುರಸ್ಕೃತಂ |
ಆನೀತಾಸಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಪಾರಮನ್ಯೈರ್ದುರಾಸದಂ || 5.24.30 ||

ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಘೋರೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಚಾಸಿ ಮೈಥಿಲಿ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಗೃಹೇ ರುದ್ಧಾ ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ತ್ವಭಿರಕ್ಷಿತಾ || 5.24.31 ||

ನ ತ್ವಾಂ ಶಕ್ತಃ ಪರಿತ್ರಾತುಮಪಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪುರಂದರಃ |
ಕುರುಷ್ವ ಹಿತವಾದಿನ್ಯಾ ವಚನಂ ಮಮ ಮೈಥಿಲಿ || 5.24.32 ||

ಅಲಮಶ್ರುನಿಪಾತೇನ ತ್ಯಜ ಶೋಕಮನರ್ಥಕಂ |
ಭಜ ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರಹರ್ಷಂ ಚ ತ್ಯಜಂತೀ ನಿತ್ಯದೈನ್ಯತಾಂ || 5.24.33 ||

ಸೀತೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಪರಿಕ್ರೀಡ ಯಥಾಸುಖಂ |
ಜಾನೀಮಹೇ ಯಥಾ ಭೀರು ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯೌವನಮಧ್ಯವಂ || 5.24.34 ||

ಯಾವನ್ನ ತೇ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಮೇತ್ ತಾವತ್ ಸುಖಮವಾಪ್ನುಹಿ |
ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ಪರ್ವತೋಪವನಾನಿ ಚ || 5.24.35 ||

ಸಹ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಚರ ತ್ವಂ ಮದಿರೇಕ್ಷಣೇ |
ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೇ ದೇವಿ ವಶೇ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಸುಂದರಿ || 5.24.36 ||

ರಾವಣಂ ಭಜ ಭರ್ತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ವಾ ತೇ ಹೃದಯಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲಿ || 5.24.37 ||

ಯದಿ ಮೇ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ ಯಥಾವತ್ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ತತಶ್ಚಂಡೋದರೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೂರದರ್ಶನಾ || 5.24.38 ||

ಭ್ರಾಮಯಂತೀ ಮಹಚ್ಛೂಲಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಇಮಾಂ ಹರಿಣಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ತ್ರಾಸೋತ್ಕಂಪಪಯೋಧರಾಂ || 5.24.39 ||

ರಾವಣೇನ ಹೃತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೌರ್ಹೃದೋ ಮೇ ಮಹಾನಯಂ |
ಯಕೃತ್ಪ್ಲೀಹಂ ಮಹತ್ ಕ್ರೋಡಂ ಹೃದಯಂ ಚ ಸಬಂಧನಂ || 5.24.40 ||

ಗಾತ್ರಾಣ್ಯಪಿ ತಥಾ ಶೀರ್ಷಂ ಖಾದೇಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ |
ತತಸ್ತು ಪ್ರಘಸಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 5.24.41 ||

ಕಂಠಮಸ್ಯಾ ನೃಶಂಸಾಯಾಃ ಪೀಡಯಾಮಃ ಕಿಮಾಸ್ಯತೇ |
ನಿವೇದ್ಯತಾಂ ತತೋ ರಾಜ್ಞೇ ಮಾನುಷೀ ಸಾ ಮೃತೇತಿ ಹ || 5.24.42 ||

ನಾತ್ರ ಕಶ್ಚನ ಸಂದೇಹಃ ಖಾದತೇತಿ ಸ ವಕ್ಷ್ಯತಿ |
ತತಸ್ತ್ವಜಾಮುಖೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 5.24.43 ||

ವಿಶಸ್ಯೇಮಾಂ ತತಃ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾನ್ ಕುರುತ ಪಿಂಡಕಾನ್ |
ವಿಭಜಾಮ ತತಃ ಸರ್ವಾ ವಿವಾದೋ ಮೇ ನ ರೋಚತೇ || 5.24.44 ||

ಪೇಯಮಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಚ ವಿವಿಧಂ ಬಹು |
ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 5.24.45 ||

ಅಜಾಮುಖ್ಯಾ ಯದುಕ್ತಂ ವೈ ತದೇವ ಮಮ ರೋಚತೇ |
ಸುರಾ ಚಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸರ್ವಶೋಕವಿನಾಶಿನೀ || 5.24.46 ||

ಮಾನುಷಂ ಮಾಂಸಮಾಸ್ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಾಮೋಽಥ ನಿಕುಂಭಿಲಾಂ |
ಏವಂ ನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಸಾ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ |
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿರೂಪಾಭಿರ್ಧೈರ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರೋದಿತಿ || 5.24.47 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||